

Porkuni lahingu

võitjad olid koes

Väike-Maarias võeti veterane südamlisult vastu. Kooliõpilased kinkisid nelle lilli.

Männimetsade rübes asuv Kauksi Turismibaas oli läinud nädalavahetusel kolm päeva 925. Kaardi-väe Punatähe ordenit kandva Las-kurpolgu veteranide päralt. Lauenpäeva hommikul raporteris endine polugukomandöri asetäitja rivi alal reservalampolkovnik V. Andrussov diivilikomandöriile, reserv-polkovnik A. Feldmanile kahesaja veterani ülesrivistamisest allüksuse kaupa. Sm. Feldman anddis oma tervituskõnes polgu endisate lahinguoperatsioonide kohta kiitva hinnangu. Söna võtsid veel reservalampolkovnik Viktor Metsatalu veteranide organiseringimiskomiteest, reservkapten Friedenthal Sepp, sm. P. Tisler.

Lipumasti kerkis laagrilipp. Klõpsusid fotoaparaadid, surisesid filmikaamerad, tugevad käepigised, embamised, hurraahüüded. Leinaseisakuga mälestati elavate bulgast lahikunud endisi polugukomandöri H. Virrit ning P. Leppa, staabiülem I. Ristisood ja kõiki langenud võitlejaid.

Sm. Metsatalu töi esile, et polk Nõukogude Liidu kangelast — sm-d A. Repson, N. Matjašin ja E. Tähe — ning kaks sotsialistliku töö kangelast — sm-d Harald Ilves ja Rupreht Kaik. Sönavõtja kõneles kiitvalt veteranide aktiivsest tegevusest Paide rajoonis, Elvas, Narvas ja Tallinnas.

Pärast ametlikku osa koguneti peegelsileda järv-eäärde liivaluitele sõjamälestusi heitetama. Kuigi sõjakäevad olid karmid, olid veteranide sõnavõtud vürtsitud huumoriga, mida saatis ikka tugev aplaus. Poigu staabiülem oli endise 249. Eesti Laskurdiviisirelvkapten Valdin meenutab, et reservkapten Frie-

denthal Sepp, sm. P. Tisler. Seersant Matar näitas rinnas Isamaasõja ordenit, millel puuduvad sirp ja vasar ning emailkiht. Leinaseisakuga mälestati elavate bulgast lahikunud endisi polugukomandöri H. Virrit ning P. Leppa, staabiülem I. Ristisood ja kõiki va, kuid mitte surmava.

«Mina olin ka sõjas, tegin oma häid sõpru, tuttavaid

tööd hästi. Isegi kindral Pärnal ei olnud mulle ühtegi halba söna öelda.» astub ette üks mees. «Olen polgu rätsep reamees Karp.» Jähdesti, kindralit sisus munder seljas nugu valatud. Ega ilma koka, rätsepa, kingsepa, kirjulata, kaskala ja iga liiki inimidumeesteta söjas ikka läbi saa.

Pühapäeva läuna paiku, pärast laagrilipu langeamist suundus pikki autode ja busside röövi mõõdu endist lahinguteed Läckvere-Si-muna-Väike-Maaria-Loksa Porkunisse. Kõikjal võeti veterane südamlisult vastu.

Loksa küla inimese ootaxid veterane rajooni juhitavad töötajad, hulg kohalikke elanikse ja Rakvere rajooni sõjaveterane. Endisi sõjamehi võeti vastu orkestriga. Vennaskalmistul leidis aset leinamüting, mille avas EKP Rakvere Rajoonikomitee esimene sekretär A. Upsi. Pikema sõnavõtuga esines sõjaveteran, Rakvere Rajooni TSN Täitevkomitee esimees E. Mikker. Kõnelesid veel ELKNU Rakvere Rajoonikomitee teine sekretär sm. H. Pajo, Tamsalu Keskkooli õpilaste ja 925. laskurpolgu esindajad. Ausambale asetati pärgi. Kooliõpilased andsid sõjaveteranidele lilli. Mütingu lõpul kattus ausammas lilledega.

Jalgst sammusid veteranid Loksa lahingupaiga mälestusmärgi poole. Siin võttis söna kaardivae reservpolkovnik sm. Feldman, kes tugevasti endise 249. Eesti Laskurdiviisirelvkapten Valdin meenutab, et mainitud diviisi sealhulgas 925. laskurpolgu võitlejad murdsid 25

aastat tagasi sün Loksa küla juures fašistide vastupanu kogu Eesti NSV territooriumi vahastamiseks. Paljudegi juba aastates sõhitud tema rinda, tabas ordenit, ja veteranide silmad muutusid niisukeks. Jah, lahing Loksa küla lähistel noudis ohvreid. Langes

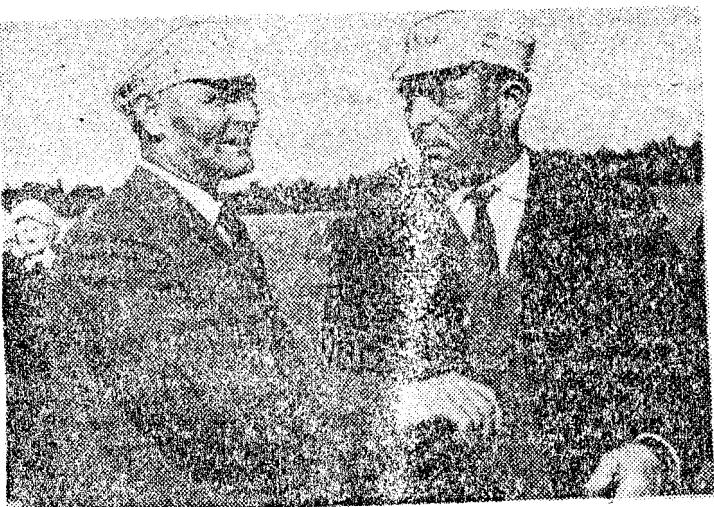
Sõjaveteranid olid väga tänulikud Rakvere rajooni töötatale ja noortele südamlile ning sojia vastuvõtu eest. Endisi sõjamehi kutsuti Porkunisse keha kinnitama. Juha istutigi masinatesse. Peagi läti Porkunj järvale kaldale, kus välklast pakuti traditsioonilist sõlimateheline — mailtsvat herne-suppi.

Ühiselt mäenutati kaidud sõjateid ja lahinguid, mis toimusid veerand sajandit tagasi.

Vesteldi mitu tundi. Järgnesid tänuönad ja tugevad käepigistused. Kolme aasta pärast kohtutakse taas Kauksis. Nii elab edasi lahingupäevil sündinud sõprus.

E. KÄRMIK

A. MEESEK

Elmet Lipp (vasakul) annab lahingust ülevaadet Arnold Aavale, kes kuulus küll samasse polku, kuid oli lahingu-päeval ülesanneteiga mujal. Praegu töötavad nad Tallinnas.

Narva mees Jevgeni Sizov oli luuraja. Puhkeaedadel olid kaaslastele meeldivaks elanuseks tema pillilood. Muidugi tuli tal pill käite võtta ka nüüd, kokkutulekul (paremal pildil).

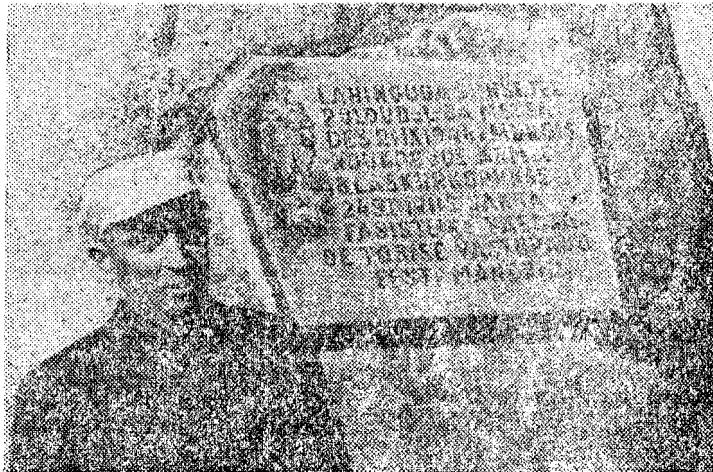

Sõjateid tallasid ka paljud naised, küll meditsiinitöötajate, küll võitlejatena. Üks neist oli ka Maria Vitsut, kes tõi kaasa Porkuni lahinguskl. Praegu töötab ta tehnoloogina Tallinnas V. Kingissepa nimeisnes Jahukombinaadis.

E. KAPSTASE fotod

«Kedagi ei ole unustatud, mõlagi ei ole unustatud.» Kinnitati leinamütingul Porkuni lahingus langenute verinaskahrnristul.

Lahingupaika tähistava mälest uskivi juures kõneles reservalam-polkovnik Viktor Metsatalu.